

Rozsudok

Sú vinní, oznámili slovenské noviny. Lebo rozsudok musí byť predsa identický s pravdou, mysleli si zrejme autori titulkov. Nuž, aj naša história pozná priveľa takých rozsudkov, ktoré nemali s pravdou, to-bôž so spravodlivosťou veľa spoločné. Nevieť, kde boli teraz novinári, ktorí sa kauzou Nitranov odsúde-ných roku 1982 za údajnú vraždu študentky Cervano-vej zaoberali začiatkom deväťdesiatych rokov. Tí totiž boli už vtedy presvedčení, že majú do činenia s mon-štruóznou nespravodlivosťou a krivdou na nevinných ľuďoch. Viem, že všetci sú o tom presvedčení aj dnes, robia však dávno niečo iné. A tak komentova-nie rozsudku zostalo stále sa obnovujúcemu novinár-skemu poteru, ktorý síce nič nevie, po ničom ani vel-mi nepátra, ale aspoň nič nepokazí. Škoda. Súd totiž vyniesol, podľa môjho pevného presvedčenia, rozsudok, ktorý je vo svetle známych faktov a na súde uvádzaných dôkazov nepochopiteľný. Myslím si tiež, že sa prv či neskôr ukáže, že ten rozsudok je hanbou našej justície.

Už po roku 1983 začala skupina československých právnikov, medzi nimi aj Otakar Motejl, obhajca mnohých slávnych disidentov, dnes český ombuds-man žiadať revíziu procesu pre jeho zjavnú zmanipu-losť a pre svoje presvedčenie o nevine odsúde-ných. V roku 1983 mimochodom žiadal prokurátor pre obžalovaných tri tresty smrti. 19. septembra 1990 senát Najvyššieho súdu pôvodný rozsudok zrušil pre nekonečný výpočet hrubých chýb a porušení práva v neprospech obžalovaných. Odvtedy čakali obžalo-vaní na ukončenie procesu ďalších 13 rokov, pokúša-júc sa žiť ďalej svoje rozbité životy ako normálni ľu-ďia. Niektorí si stihli svoje tresty už aj odpykať, a išlo o to teda iba o časť. Neverili, že ak súd urobí všetko to, čo mu Najvyšší súd uložil, môže prísť iný ako oslo-vujúci rozsudok. Viem to, lebo s jedným z nich som sa za tie roky o tom rozprával toľké desiatky ho-

dín, že ich ani neviem spočítať. Celá kauza stála na vykonštruovaných priznaniach, ktoré vzápätí obvinea-ní odvolávali, a ktoré boli vynútené vyhrážkami trestom smrti a brutálnym psychologickým a fyzickým nátlakom. Nepredstieram, že som nezaujatý. Som zaujatý v prospech človeka, o ktorom si myslím, že ho poznám a som zaujatý drámou ľudí, ktorí už vyše štyrsto rokov bojujú najprv o život, potom o časť a slo-bodu. Som pobúrený a mám obavy o spoločnosť s takouto justíciou.

Súd roky nekonal (bol to najdlhší proces v našich dejinách), zrejme každý robil všetko, aby sa prípa-du vyhol, formálne však urobil väčšinu z toho, čo mal. Teda vypočul svedkov, ktorí predtým slovo ne-dostali a podobne. V absolútnej väčšine vypovedali v prospech obžalovaných a z ich výpovedí vyplýva, že najmenej štyria z obvinených mali alibi a sved-kov, že v čase činu boli inde. Rovnako pravdepodobnosť prítomnosti „hlavnej svedkyne“ v čase vraždy v Bratislave sa rovná nule. Tým sa musela zrútiť celá zložitá konštrukcia príbehu vraždy, ako ho opísala obžaloba. Nesedí nič - ani osoby, ani priebeh, ani motív, ba možno ani obeť, lebo aj tá nebola vlastne identifikovaná (iba predmety, ktoré jej mali patriť, ktoré sa však našli inde). Rokovanie súdu neprineslo jediný nový dôkaz, spochybnili sa aj tie, ktoré pôvodný rozsudok bral do úvahy, a svedkovia priniesli závažné fakty v prospech neviny obžalovaných. Prokurátor však napriek tomu žiadal potvrdiť pôvodné drakonické tresty. Súd, hlu-chý k všetkému, čo roky počúval a videl, vinu potvrdil, ale tresty znížil - zrejme tak, aby sa teoreticky už ani jeden z obžalovaných nemusel vrátiť do väzeňa. Advokáti odsúdených krútili hlavami nie z povinnosti, ale zo zúfalstva a okamžite sa odvolali na Najvyšší súd. Dráma má teda pokračovanie a Slovensko, nie iba jeho justícia, má priestor na re-parát. Ak ho nezloží, dovoľte subjektívny názor, do Európy nepatrí.